

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล ถ้าเยาวชนได้รับการศึกษา สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพสามารถดำรงรักษาความมั่นคงของประเทศชาติไว้และพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้โดยไม่หยุดยั้ง ในปัจจุบันความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี และอัตราการเพิ่มของประชากรอย่างรวดเร็ว ทำให้มีผลกระทบต่อระบบการศึกษาเป็นอย่างมาก จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคม ในการปฏิรูปการศึกษานั้นเป็นการปฏิรูปทั้งหลักการ ระบบและกระบวนการ ทั้งยังต้องปฏิรูประบบและโครงสร้างอื่น ๆ ในสังคมให้เกื้อกูลกันด้วย ดังที่คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา (2518 : 15) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า "การศึกษาที่พึงประสงค์จะต้องเป็นการศึกษาที่เสริมสร้างความรู้ ความคิด ทักษะและทัศนคติ ให้คนไทยรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ตนมีส่วนร่วมอยู่แล้วนำความรู้เข้ามาแก้ปัญหา เสริมสร้างชีวิตและสังคมให้ดีขึ้นโดยกลมกลืนกับธรรมชาติ" ในการจัดการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามจุดประสงค์ดังกล่าว คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา (2518 : 114) ได้เสนอการเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนหลายประการ ประการหนึ่งก็คือ "การใช้นวัตกรรมทางการศึกษาทั้งที่เป็นวัสดุอุปกรณ์ และวิธีการตลอดจนต้องสอดแทรกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับกระบวนการสอน" ระวี ภาวิไล (2518 : 172) ได้เสนอแนวความคิดว่า "การจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังที่กล่าวแล้วรัฐจะต้องระดมทรัพยากร เท่าที่จะหามาได้เพื่อนำมาใช้ จะต้องหาวิธีการจัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงเป็นการสมควรที่จะต้องนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาเข้ามาใช้ ทั้งนี้จำเป็นต้องเลือกสรรเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของการศึกษาของเราเอง จึงจะได้รับประโยชน์อันประสงค์" สุมิตร คุณานุกร (2523 : 241) ก็ได้เห็นว่า "การที่จะนำนวัตกรรมทางการศึกษา มาใช้ให้ได้ผลดีนั้นต้องกระทำให้สอดคล้องและทันการเปลี่ยนแปลง"

การประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2521 กำหนดระบบโรงเรียนเป็น
 ชั้นประถมศึกษา 6 ปี มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี และมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี (6 : 3 : 3)
 นับได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญและมีผลใช้บังคับ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2521 เป็นต้นมา
 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตร 2 ฉบับ คือ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช
 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ทำให้
 จุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้าง วัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา วิธีสอน และวิธีการวัดผล ต้อง
 เปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกัน เป้าหมายของการศึกษามีได้มุ่งที่จะให้นักเรียนมีสัมฤทธิ์ผลทาง
 การเรียนด้านความรู้ความจำเท่านั้น แต่มุ่งถึงการปฏิบัติได้เป็นสำคัญ ทางด้านการเรียนการสอน
 มุ่งเน้นที่ตัวนักเรียนให้รู้จักคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ
 ได้รับการเปิดโอกาสให้พัฒนาความสามารถ ความสนใจ และความถนัด เฉพาะตน จากหลักการ
 ดังกล่าว พฤติกรรมของครูและนักเรียนก็ต้องเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นครูจึง เป็นผู้มีความสำคัญ
 ต่อการนำเอาสิ่งใหม่ ๆ หรือแนวคิดใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการเรียนการสอนของตนเพื่อให้ได้
 ผลดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะครูเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุดและมีอิทธิพลต่อการถ่ายทอดพฤติกรรม
 ได้ทั้งทางบวกและทางลบ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2521 : 154) ดังเช่นที่
 น้อมศรี แดงหาญ (2521 : 80) ได้กล่าวเกี่ยวกับครูและการเรียนการสอนว่า "ครูเป็น
 ตัวจักรสำคัญของความสำเร็จของการนำนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ในโรงเรียน" การ
 เรียนการสอนปัจจุบันควรมีการนำนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ และผู้ที่มีความสำคัญอันดับแรก
 คือ ครูซึ่งมีหน้าที่จัดกิจกรรมในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้
 นอกจากนี้ เปรื่อง กุมุท (2518 : 113) ได้ชี้ให้เห็นการแก้ปัญหาทางการศึกษาของประเทศ
 ที่กำลังพัฒนา โดยการเพิ่มห้องเรียน เพิ่มครู เพิ่มตำรา วัสดุและอุปกรณ์ในการเรียนการสอน
 ให้เพียงพอกับความต้องการ จะเป็นการช่วยเพิ่มคุณภาพทางการศึกษาได้มากที่สุดทีเดียว แต่เป็น
 การสิ้นเปลืองสูงมากและอาจทำได้ไม่สำเร็จด้วย ทางเลือกอื่นที่มีอยู่และมีทางที่จะนำมาใช้
 แก้ปัญหาทางการศึกษาได้ก็คือ การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้นั่นเอง

วิชาสังคมศึกษาจัดเป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี
 ที่มีประสิทธิภาพ เป็นวิชาที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิดและประสบการณ์ที่จำเป็นในการ
 เสริมสร้างค่านิยมขั้นพื้นฐาน อุปนิสัยที่ดี ทศนคติซึ่งเป็นที่ยอมรับ และทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็น
 ในการเป็นพลเมืองดีที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้วิชาสังคมศึกษายังช่วยให้ เข้าใจสภาพสังคม

ที่ตน เป็นสมาชิกอยู่ เพื่อนำความรู้ความเข้าใจดังกล่าวไปปรับปรุงให้ตนเองมีชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข รวมทั้งการปรับปรุงสังคมส่วนรวมด้วย จอห์น ยู. ไมเคิลลิส (John U. Michaelis 1968 : 2) ได้ให้ความสำคัญของวิชาสังคมศึกษาว่า " เป็นวิชาที่ช่วยให้นักเรียน มีความรู้เกี่ยวกับสังคมมนุษย์ เศรษฐกิจ การเมือง ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ตลอดจน สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์ การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและนำมาใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหา ตลอดจนการวางแผนทางสำหรับอนาคต" และปัจจุบันนี้วัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนสังคมศึกษา เน้นในเรื่องของมโนคติ ใจความและหลักการต่าง ๆ หรือการวัดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่จะ เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนเอง เน้นวิธีการและกระบวนการที่ใช้ในการคิด การสืบสอบ การตัดสินใจ ควบคู่กับความเป็นผู้มีใจกว้างและมีใจเป็นกลาง เน้นทักษะในการอ่าน การฟัง การทำงานเป็น กลุ่ม และการใช้สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนเน้นเจตคติ ค่านิยม ความสนใจและกระบวนการ พัฒนาพัฒนา ค่านิยม (สุนทิพย์ บุญสมบัติ 2526 : 32-33)

ในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษานั้นปรากฏว่า เป็นวิชาที่มีปัญหาในด้านการเรียน การสอนมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับมัธยมศึกษา ผลการศึกษาค้นคว้าและงานวิจัย ของนักการศึกษาหลายท่าน เป็นเครื่องชี้บ่งให้เห็นปัญหาเหล่านี้ได้เป็นอย่างดี เช่น นพพร พานิชสุข (2526 : 24-25) ได้กล่าวถึงปัญหาด้านวิธีสอนของครูสังคมศึกษาว่า ครูสังคมศึกษา ส่วนใหญ่ยังเน้นการสอนในรูปแบบบรรยายโดยไม่ค่อยนิยมใช้วิธีสอนแบบใหม่ ๆ เช่น การสอน แบบสืบสวนสอบสวน การสอนแบบวิทยาศาสตร์ การสอนแบบอภิปราย เป็นต้น ทำให้การสอนเป็น ไปในลักษณะ "One Way Process" คือ ครูผูกขาดแต่เพียงผู้เดียวเท่านั้น ดังนั้นการเรียน การสอนจึงเป็นไปในรูปจุดและนำไปท่องจำให้สามารถสอบผ่านมากกว่าได้รับความรู้ความเข้าใจ ความคิดรวบยอด และทักษะ ปรากฏสุวรรณ อติตโต (2524 : 114-115) ได้ทำการวิจัย เรื่อง "ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับการเรียน การสอนวิชาสังคมศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521" ก็ได้พบปัญหาใน ด้านกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาว่า การเรียนการสอนส่วนใหญ่ครูผู้สอนยึดตำรา เรียนมากเกินไป ครูยังนิยมใช้การสอนแบบบรรยาย ทำให้นักเรียนเมื่อต่อกระบวนการเรียน การสอนแบบนี้ บรรยายภาคในการเรียนการสอนก็มีแต่ในห้องเรียนเท่านั้น ทำให้นักเรียนไม่มี ความรู้ก้าวหน้ากว้างขวาง และไม่มีประสบการณ์ตรง ครูไม่ชอบใช้อุปกรณ์ในการสอน อุปกรณ์ ที่นำมาใช้ส่วนใหญ่จะเป็นรูปภาพและแผนที่ ซึ่งไม่สามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ

ต่อการเรียนการสอนได้ดีเท่าที่ควร ตลอดจนครูไม่ค่อยได้ใช้เทคนิคการสอนแบบใหม่เท่าที่ควร

ถ้าสภาพการเรียนการสอนเป็นอยู่เช่นนี้เรื่อยไป ปัญหาที่ประสบอยู่จะไม่มีโอกาสคลี่คลายได้ นอกเสียจากครูสังคมศึกษาจะให้ความสนใจ แสวงหาแนวความคิด วิธีการหรือหลักปฏิบัติใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนสังคมศึกษาให้มากขึ้น เพราะสิ่งใหม่ ๆ เหล่านี้หรือที่เรียกว่านวัตกรรมทางการศึกษานั้น นอกจากจะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ แล้วยังสามารถแบ่งเบาภาระการสอนของครูด้วย พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์ (2526 : 86) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการนำนวัตกรรมทางการศึกษาไปใช้ในการเรียนการสอนสังคมศึกษาไว้ว่า

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่เน้นการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีที่มีทั้งความรู้ ความสามารถ และค่านิยมที่เหมาะสมนั้น โรงเรียนจะต้องจัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อความเจริญเติบโตทั้งทางสติปัญญา ทางสังคม และทางอารมณ์ ให้แก่ผู้เรียน ด้วยเทคนิคการสอนโดยยึดหนังสือเรียนเพียงเล่มเดียวและถือตัวครูเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนจึงลดความสำคัญลง มีการนำนวัตกรรมในการเรียนการสอนมาทดลองใช้ในวิชาสังคมศึกษามากขึ้น เช่น การจัดสถานการณ์จำลอง เกม บทบาทสมมติ การอภิปรายแบบต่าง ๆ การใช้สื่อการสอนประเภทต่าง ๆ ตลอดจนการใช้แหล่งวิชาการอย่างกว้างขวาง และจัดสภาพห้องเรียนให้สอดคล้องกับเทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ เช่น ห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน (Learning center) แบบไม่แบ่งชั้น (non-graded) เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความกระหายใฝ่รู้ และมีโอกาสได้ฝึกทักษะต่าง ๆ ไปพร้อม ๆ กันอย่างกว้างขวาง

ประเทศต่าง ๆ พยายามนำเอานวัตกรรมมาใช้ในการจัดการศึกษาอย่างหลากหลาย มหาวิทยาลัยเปิด (Open University) ในประเทศอังกฤษได้นำเอาระบบสื่อประสม (Multi-Media System) มาใช้ในการจัดการศึกษา โดยมีการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี แล้วใช้โทรทัศน์ วิทยุ ไปรษณีย์ ช่วยในการสอน และจัดศูนย์การเรียนในห้องสี่เหลี่ยมให้นักศึกษามาค้นคว้าหาความรู้ (The Carnegie Commission on Higher Education, 1972 : 26) นอกจากนี้สถาบันอื่น ๆ ของประเทศอังกฤษ เช่น มูลนิธิเนฟฟิลด์ (Nuffield Foundation) ยังได้ร่วมมือกับหน่วยงานการศึกษา พัฒนาหลักสูตรวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่ใช้ในการสอนระดับต่าง ๆ แล้วสร้างแบบเรียนสำเร็จรูป (Programmed Textbooks) หน่วยการสอน (Teaching Units) ชุดการสอน (Packages) ขึ้นใช้ในการสอนตามหลักสูตรใหม่นั้น

สหรัฐอเมริกา นำนวัตกรรมมาใช้ในระบบการศึกษาอย่างกว้างขวางทุกระดับ เช่น มีการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นการศึกษาจากระบบมากขึ้น มีการจัดบริการฝึกอบรมครูประจำการ (Inservice Training) วิธีการสอนแบบจัดระบบ (System Approach) การสอนแบบใช้สื่อประสม (Multi-Media Approach) ในการเรียนการสอน ใช้การสอนเป็นคณะ (Team Teaching) แทนการบรรยายโดยครูคนเดียว จัดการสอนแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary Study) ปรับปรุงเนื้อหาวิชาและขบสนการในการปฏิบัติการทดลอง วิชาวิทยาศาสตร์ นำเอาโทรทัศน์การสอน (Instructional Television) แบบเรียนสำเร็จรูป (Programmed Textbooks) ชุดการสอน (Instructional Packages) มาใช้ในการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังมีการใช้คอมพิวเตอร์มาช่วยในการสอน (Computer Assisted Instruction) และห้องปฏิบัติการทางภาษา (Language Laboratory) นอกจากนี้ยังมีสถาบันนานาชาติที่สร้างขึ้น เพื่อสำรวจวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการศึกษา เช่น คณะกรรมการการศึกษาระดับอุดมศึกษาการ์เนกี (The Carnegie Commission on Higher Education) ศูนย์วิจัยการศึกษาและนวัตกรรมทางการศึกษา (Center for Educational Research and Innovation) ศูนย์นวัตกรรมและพัฒนาการศึกษาแห่ง เอเชีย (Asian Center for Educational Innovation and Development) และศูนย์นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา (Innovation and Technology) เป็นต้น

ในประเทศไทย นักการศึกษาและอาจารย์ในมหาวิทยาลัยสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย อาจารย์และเจ้าหน้าที่ในวิทยาลัยครู โรงเรียน หน่วยศึกษานิเทศก์ และกรมกองต่าง ๆ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความสนใจและนำนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้กันมากขึ้น เช่น โครงการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา โดยใช้ศูนย์การเรียนของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และจากการปรับปรุงหลักสูตรสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในปีการศึกษา 2521 และหลักสูตรสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งประกาศใช้ในปีการศึกษา 2524 เน้นความสำคัญด้านวิธีการแสวงหาความรู้ และการนำความรู้ไปใช้อย่างมีระบบ มีการบูรณาการรายวิชาต่าง ๆ ในสาขาสังคมศาสตร์ เข้าด้วยกัน เปิดโอกาสให้ครู นำนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้มากขึ้น เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และให้นักเรียนได้รับความรู้ มีทักษะ และเจตคติที่ดี โดยการได้ลงมือปฏิบัติจริง

จากการพิจารณาปัญหาการเรียนการสอนสังคมศึกษา และข้อเสนอแนะของการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางที่จะแก้ปัญหการเรียนการสอนได้ โดยครูสังคมศึกษา อาจพิจารณานำเอานวัตกรรมทางการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ จะช่วยคลี่คลายปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้ ตลอดจนมีการนำเอานวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ในการจัดการศึกษากันอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ความต้องการของครูสังคมศึกษาในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาในการเรียนการสอนสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และเทคโนโลยีทางการศึกษา ตลอดจนเป็นแนวทางสำหรับสถาบันที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาให้ตระหนักถึงความสำคัญในการผลิตสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของครูอันจะเป็นประโยชน์ต่อครูสังคมศึกษาในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการของครูสังคมศึกษาในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาในการเรียนการสอนสังคมศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนกับด้านสื่อการเรียนการสอน และเทคโนโลยีทางการศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาแต่ละด้านในการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาที่มีสถานภาพต่างกัน ดังต่อไปนี้
 - 2.1 ครูสังคมศึกษาที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
 - 2.2 ครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัย

สุวรรณ เอี่ยมสุขวัฒน์ (2522 : ก) ได้ศึกษาเรื่อง "การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูมัธยมศึกษา" พบว่า ครูมัศึกษามีเกณฑ์การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาค่อนข้างสูง และมีการยอมรับนวัตกรรมด้านการเรียนการสอนมากกว่านวัตกรรมด้านหลักสูตร และยอมรับน้อยที่สุดในเรื่องการใช้สื่อการสอนใหม่ ๆ นอกจากนี้ยังพบว่า ครูที่มีความแตกต่าง

กันในเรื่อง เพศ อายุ ประสบการณ์ในวิชาชีพ วุฒิกการศึกษา การได้เข้ารับการอบรมหลักสูตรใหม่ และสาขาวิชาที่สอน มีการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาไม่แตกต่างกัน

หลุยส์ แอนเจล โรมอส ออร์ทิซ (Luis Angel Romos Ortiz 1981 : 2311-A.) ได้ศึกษาการยอมรับนวัตกรรมของครูในโรงเรียนเปอร์โตริกัน พบว่า ครูที่แบ่งตามระดับชั้นที่สอน และครูที่แบ่งตามตำแหน่งทางบริหาร มีการยอมรับนวัตกรรมแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ครูสังคมศึกษาที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาด้านการเรียนการสอน กับด้านสื่อการเรียนการสอน และเทคโนโลยีทางการศึกษาในการเรียนการสอนแตกต่างกัน

2. ครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน มีความต้องการในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน กับด้านสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษาในการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาประจำมีการศึกษา 2529 จากโรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

2. การวิจัยนี้เป็นการศึกษาความต้องการของครูสังคมศึกษาในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การสอนเป็นคณะ การสอนแบบศูนย์การเรียนและศูนย์วิชาการ การแสดงบทบาทสมมติ การสอนแบบสืบสอบ การสอนเป็นรายบุคคล ฯลฯ และด้านสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้แก่ การใช้ชุดการสอน การใช้บทเรียนแบบโปรแกรม และสื่อประกอบนวัตกรรมการเรียนการสอนชนิดอื่น ๆ

คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย

นวัตกรรมการศึกษา หมายถึง แนวคิดและวิธีการปฏิบัติใหม่ ๆ ทางการศึกษา ซึ่งมีการนำไปใช้ในการเรียนการสอนสังคมศึกษาแต่ยังไม่แพร่หลาย เป็นนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การสอนเป็นคณะ การสอนแบบศูนย์การเรียน และศูนย์วิชาการ การแสดงบทบาทสมมติ การสอนแบบสืบสอบ การสอนเป็นรายบุคคล ฯลฯ และ

นวัตกรรมด้านสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้แก่ การใช้ชุดการสอน บทเรียนแบบโปรแกรม และสื่อประกอบนวัตกรรมการเรียนการสอนชนิดอื่น ๆ

ครูสังคมศึกษา หมายถึง ครูที่สอนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียน
รัฐบาลสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

ครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน หมายถึง ครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์
การสอนระหว่าง 1-9 ปี และครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมสามัญศึกษาที่เปิดสอน
ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางแก่สถาบันผลิตครูในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อผลิตครูให้มีสมรรถภาพ
ทางการสอน โดยเฉพาะด้านการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา
อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เป็นแนวทางแก่ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ ในการจัดบริการ เสริมสมรรถภาพ
ด้านการจัดการเรียนการสอน กับ การใช้สื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษาแก่
ครูสังคมศึกษา
3. เป็นแนวทางสำหรับการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำนวัตกรรมทางการศึกษา
ไปใช้ในการเรียนการสอนต่อไป